

Het antwoord van de politiek

Immigratie

Achtergrond - 1 februari 2004

De vergrijzing en bevolkingsafname zouden in principe kunnen worden tenietgedaan door massale immigratie. De afgelopen dertig jaar heeft immigratie reeds voorkomen dat de Duitse bevolking is gekrompen: sinds 1972 compenseert het migratieoverschot het Duitse sterfteoverschot. Zou Duitsland het vanaf nu zonder immigranten moeten stellen, dan zou de bevolking (bij een vruchtbaarheidscijfer van 1,4) in 2050 zijn afgenomen tot 50 miljoen.

Desondanks heerst in Duitsland concensus over de opvatting dat immigratie - net als bevolkingspolitiek - hoogstens kan dienen ter vertraging van de vergrijzing en de bevolkingsafname, en niet om deze processen helemaal te stoppen. Het aantal immigranten dat nodig zou zijn om het huidige inwonertal te behouden, is namelijk veel groter dan Duitsland vermoedelijk aankan. Indien het vruchtbaarheidscijfer de komende decennia - zoals voorspeld - bij 1,4 blijft, moeten tot 2050 jaarlijks 400 duizend mensen meer naar Duitsland komen dan vertrekken (migratieoverschot), om te voorkomen dat de bevolking inkrimpt. Ter vergelijking: in 2001 bedroeg het migratieoverschot 273.000. Een dermate omvangrijke stroom immigranten zou Duitsland voor de welhaast onmogelijke opgave plaatsen om jaarlijks bijna een half miljoen mensen uitzicht te bieden op een vaste plek in de samenleving. Over dit vooruitzicht zegt Klaus F. Zimmerman, president van het Deutsche Institut für Wirtschaftsforschung (DIW): "Willen we de demografische verliezen alleen door migratie opvangen, dan hebben we over dertig jaar een buitenlandse dominantie, die in sociaal opzicht waarschijnlijk niet zou functioneren".

Bovendien moet niet vergeten worden dat een immigrant op den duur ook aan de vergrijzing bijdraagt. Een migrant die in 2015 op 35-jarige leeftijd naar Duitsland komt, bereikt in 2045 de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar - en zal bijvoorbeeld een beroep doen op pensioengeld.

Arbeidsimmigratie

Het feit dat immigratie geen middel is waarmee de vergrijzing en bevolkingsafname kunnen worden gestopt, wil niet zeggen dat een doelgerichte *arbeidsimmigratie* - net als bevolkingspolitiek - geen uitkomst zou kunnen bieden bij het bestrijden van de *gevolgen* van vergrijzing (zoals de toenemende financiële druk op het pensioensysteem). Doelgerichte werving van jonge, hoogopgeleide en

gekwalficeerde buitenlanders zou de Duitse arbeidsmarkt in internationaal opzicht concurrerend kunnen houden en de inkrimping van de beroepsbevolking kunnen afremmen - en de beroepsbevolking betaalt in Duitsland de pensioenpremies.

Kortom: hoewel immigratie ontoereikend is om de demografische processen van vergrijzing en bevolkingsafname als zodanig te *stoppen*, kan doelgerichte arbeidsimmigratie wel degelijk helpen de gevolgen van vergrijzing en bevolkingsafname *af te remmen*.

Maatregelen regering en oppositie

De regering-Schröder wil de criteria voor toelating tot Duitsland sterker baseren op de behoeften van de Duitse arbeidsmarkt. Daartoe wil zij een puntensysteem invoeren, dat immigranten indeelt al naar gelang leeftijd, taalkennis, opleiding en dergelijke. De [Zuwanderungsgesetz](#) die een dergelijk systeem had moeten invoeren, is in de Bondsraad tegengehouden door de CDU/CSU. De christendemocraten menen dat het wetsvoorstel onvoldoende waarborg biedt tegen migranten die louter vanwege de sociale voorzieningen naar Duitsland willen komen. Op dit moment onderhandelen regering en oppositie over een nieuwe immigratiewet.

[Lees verder: Het Pensioenstelsel](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/4008/het-antwoord-van-de-politiek>